

Nærings- og fiskeridepartementet

Vår dato: 23.11.2020
Deres dato: 30.09.2020
Vår referanse: TOJ
Deres referanse:

Høring av forslag om forlengelse for unntak fra forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr

Viser til Nærings- og fiskeridepartementets invitasjon til innspill på forslag til endring i PD-forskriftens § 8 femte ledd. Hvor departementet foreslår å utvide muligheten for unntak fra kravet om lukket levering av fisk med mistanke om eller påvist PD ved kapasitetsproblemer på brønnbåter fram til 1. juli 2021. Teknas innspill er utarbeidet i samarbeid med medlemmer fra fagnettverket Tekna Havbruk og fiskehelse, hvor ca. 1560 medlemmer er tilknyttet.

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 86 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

PD er fortsatt en alvorlig sykdom med stort smittepotensialet. Med forskriften i 2017 så strammet man endelig en del inn med blant annet restriksjoner på transport og bruk av ventemerd. Samtidig har man midlertidig redusert på kravet til bruk av vaksiner grunnet en usikker bivirkningsrisiko som ble sist oppsummert i et svarbrev fra Veterinærinstituttet om «Vaksinering mot PD og fiskevelferd»¹. I tillegg ble det firt på kravet om lukket transport og bruk av åpen ventemerd for å sikre tilpasning av kapasitet. Nå har næringen fått tid til å områ seg og vi ser ikke grunnlag for ytterligere forlengelse av muligheten for særlig unntak på bakgrunn av manglende kapasitet alene.

Med den nye endringen i forskriften så vil det fortsatt være mulighet til å søke dispensasjon på bakgrunn av lav smitterisiko og for å sikre at lokaliteter som utgjør en særlig smitterisiko tømmes raskt. Tilfeller med PD-fisk som ikke oppfyller kravene til dispensasjon, bør ikke få muligheten til å transporteres uten vannbehandling eller settes i åpen slaktemerd av hensyn til den klare smitterisikoen denne fisken da vil ha for omkringliggende miljø.

Det bør heller ikke åpnes opp for utsettelse av endringen i transportforskriften. Alle tiltak som bidrar positivt med tanke på risiko for smittespredning bør innføres etter planen og er også et viktig signal til næringen.

Vi er ikke kjent med at det er forventet store endringer i kapasitet på brønnbåter innen 1. juli 2021.

Det er forskjell mellom hvordan de ulike produksjonsområdene samarbeider og organiserer utsett, brønnbåtruter og bruk av åpne ventemerder. Det er mange krefter innen fiskehelse og generelt i næringen som lenge har jobbet for å få til løsninger med bedre biosikkerhet enn det som har vært fundamentert i forskriften. Vi mener det gir et dårlig signal og undergraver den gode jobben som

¹ <https://www.vetinst.no/rapporter-og-publikasjoner/faglige-vurderinger-og-horingssvar>

gjøres ved å forlenge perioden med dispensasjon fundamentert i kapasitet. Nå er tiden inne for å gi et signal om at det ligger en klar forventning om at næringen tar biosikkerhet generelt og PD spesielt på alvor og bidrar i større grad til endringer som har effekt.

Tekna mener det er behov for å se på utfordringene til norsk lakseoppdrett i et mer helhetlig bilde. Vi mener at svaret på PD-, luse- og ILA-utfordringene ikke ligger ene og alene i spesifikke tiltak mot de enkelte infeksjonene, man er nødt til å se at ting henger sammen og at det er strukturelle og forvaltningsmessige forutsetninger som må endres. Dette ble tydelig kommunisert i rapporten som nylig ble lagt frem i prosjektet «Smittesikring og biosikkerhet i norsk lakseproduksjon»². I arbeidet med videre forbedring av helsesituasjonen og dødelighetsutfordringen i lakseoppdrett bør prinsippene i denne rapporten i mye større grad gjenspeiles for å nå målet med bekjempelse av PD og ILA og kontroll med lakselusa. En positiv nisse på lasset vil sannsynligvis bli også lavere dødelighet knyttet til andre infeksjonssykdommer som CMS og HSMB samt diverse komplekse gjelleinfeksjoner. En reduksjon i generell dødelighet er også problematisert av næringen selv³ og viser at det er et ønske om å endre kursen, men det er behov for politisk engasjement og forvaltningsmessig støtte for å komme i mål med dette.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær

² <https://www.fhf.no/prosjekter/prosjektbasen/901522/>

³ <https://www.intrafish.no/nyheter/klokt-utspill-om-dodelighet-virkelig-pa-tide-med-handling/2-1-872955>